INTERNATIONAL EJER CONGRESS

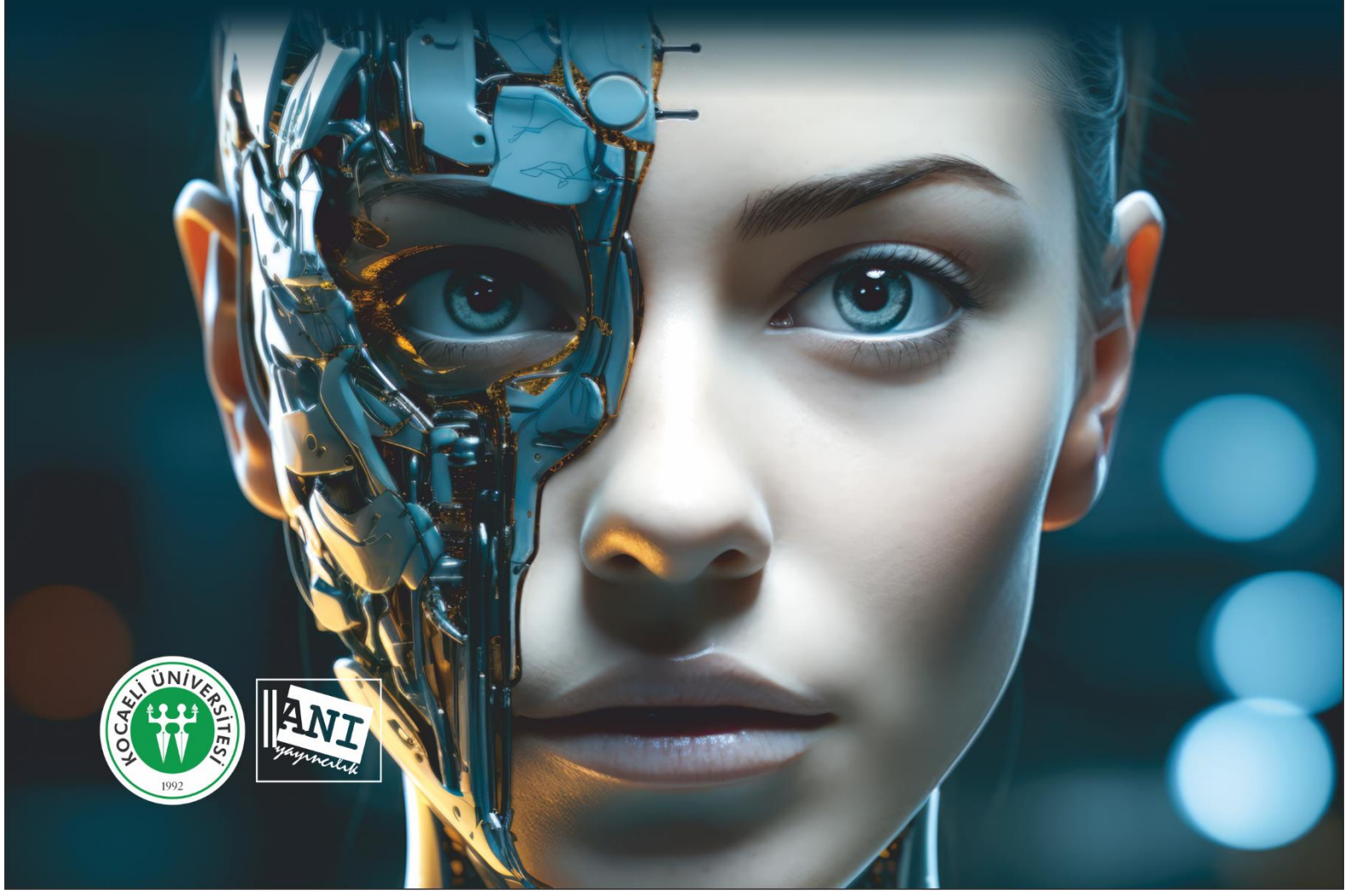
XI International Eurasian Educational Research Congress

Bildiri Özetleri Kitabı

May 21-24, 2024

KOCAELİ UNIVERSITY
TÜRKİYE

ABSTRACTS BOOK

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ 1992
ANI yayıncılık

XI. INTERNATIONAL EURASIAN
EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

ABSTRACTS BOOK
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

21-24 Mayıs 2024 / Kocaeli Üniversitesi - Türkiye

May 21-24, 2024/ Kocaeli University - Türkiye

ANI YAYINCILIK
ANKARA

İngilizce Öğretiminde Disiplinler Arası Yaklaşımlar Konusunda Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

İsmet Şahin
Kocaeli Üniversitesi

Serpil Türkan Çerniski Güler
Kocaeli Üniversitesi

Problem Durumu

Günümüzde hızlı bir gelişim gösteren teknoloji sayesinde dünyanın bir ucundan diğer ucuna iletişim olanaklarının kolaylaşmasıyla birlikte, uluslararası etkileşim ve küreselleşme hızı da bir artış göstermiştir. Ülkelerin uluslararası bir entegrasyonla birleşmeleri sonucu ekonomik, siyasi ve kültürel anlamda gösterdikleri uyum süreciyle modern dünyanın küreselleşme anlayışı da şekillenmiştir (Al-Ababneh & Alrhaimi, 2020: s. 770). Bu yapılanmaya ek olarak, teknolojinin hızla ilerlemesi yaşamamızın her alanında daha fazla yer almasına sebep olmuştur. Teknolojinin sık kullanımıyla birlikte mevcut ihtiyaçlar doğrultusunda bireylerin farklı alanlarda bilgiye erişimi kolaylaşmıştır.

Meydana gelen tüm bu hızlı değişiklik ve ilerlemelerle nesillerin değişen ihtiyaç ve talepleri, eğitim ve öğretim programlarında da değişikliğe gidilmesine yol açmıştır. Eğitim ve öğretim adına daha güvenilir bir yaklaşım geliştirmek için okullarda öğretilen konu alanlarının bütünleştirilmesi veya birbiri arasında bağlantı kurulması yüksek derecede önem kazanmıştır (Adelman, 1989; Department of Labor, 1991; Cheek, 1992; Akt: Wicklein & Schell, 1995: s. 59). Dünya genelinde bir çok ülke ve okul tek disiplinli öğretim anlayışından, disiplin alanlarının birbirine entegre edildiği çok disiplinli öğretim anlayışına doğru geçmeye çalışmaktadır (Çelik & Şenel, 2022).

Meydana gelen bu gelişmeler sonucunda bilginin edinilmesinin farklı disiplinlerin vasıtasıyla gerçekleşen bir durum olduğu düşünülmeye başlanmıştır (Van den Besselaar & Heimeriks, 2001). Bu nedenle farklı disiplin alanlarının birleştirildiği öğretim yaklaşımları geliştirilmiştir. Böylece takip edilmekte olan disipliner yaklaşımın dışında, disiplinler arası yaklaşım, çoklu disiplin yaklaşımı, paralel disiplin yaklaşımı ve disiplinler üstü yaklaşım öğretim programlarında yerini almaya başlamıştır (Jacobs, 1989).

Geleneksel eğitim anlayışı incelendiğinde, öğretilecek olan kavramların öğrencinin anlamasını kolaylaştırmak için farklı disiplin alanlarına ayrılarak konu alanlarının ayrı ayrı öğretilmesini temel alan bir öğretim programı oluşturulduğu görülmektedir. Ancak bu anlayış doğrultusunda hazırlanan öğretim programlarında çok alanlı bütünleşik uygulamalar yapılacağı zaman alanların tekrar birleştirilmesine gerek duyulmuş ve öğrencilerden bu farklı alanları kendiliğinden birleştirmeleri beklenmiştir (Wicklein & Schell, 1995). Bu geleneksel yaklaşımın tersine, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme kavramları üzerine odaklanmayı tercih eden eğitim sistemlerinde, sorgulama temelli eğitim anlayışı doğrultusunda farklı disiplin alanları birbirlerine entegre edilerek çeşitli öğretim programları geliştirilmiştir (Rodríguez, Pérez, Núñez, Baños & Carrió, 2019). Gelişen bu öğretim programları içerisinde, ikinci dil eğitimi de kendi yapısında pek çok dalgalanma ve hareketli değişiklikler yaşamıştır (Celce-Murcia, 2001: s. 1). İkinci dil eğitimine verilen önemin gittikçe artmasıyla birlikte, İngilizce' nin de ikinci bir dil olarak öğretilmesiyle ilgili farklı yaklaşım ve metodolojiler geliştirilmeye başlanmıştır.

Öğrencilerin hazır bulunuşlukları, motivasyon düzeyleri ve öğrenme türleri konusunda bireysel farklılıklar gösterdikleri için "farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı" geliştirilmiştir. "Farklılaştırılmış Öğretim", öğrencilerin farklı yetenek ve öğrenme stillerinin olduğunun fark edilmesi ve öğretimin buna göre şekillendirilmesidir (Morgan, 2014: s. 34). Bu yaklaşım doğrultusunda öğrenilen bilginin uygulanması için bireysel, ikili veya grup çalışmalarını içeren farklı etkinlik, oyun ve projelerin kullanılmasının önemi belirtilmiştir (Stakanova & Tolstikhina, 2014: s. 459). Günümüzün modern dünyasında, öğrencilerin sürekli değişen ihtiyaçlarını karşılamak için ileri görüşlü eğitimciler, öğretimde özgün yaklaşımlar geliştirmek ve farklı alanlardaki meslektaşlarıyla çalışmak adına, kendi disiplin alanlarının geleneksel sınırlarından uzaklaşmaya başlamışlardır (Horn, Stoller, & Robinson, 2008: s. 2).

İkinci bir dil olarak öğretilen İngilizce' nin tematik bir yapıya sahip olması, farklı pek çok disiplin alanıyla ilişkilendirilmesine fırsat sunmakta ve İngilizce öğretim programında disiplinler arası yaklaşımın kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Bu durum çeşitli konu ve disiplin alanlarının birbiriyle ilişkilendirildiği disiplinler arası yaklaşımın önem kazanmasına öncülük etmiştir. İkinci dil öğretiminin, çoklu disiplin anlayışının uygulanmasına uygun olan bu yapısı sebebiyle, disiplinler arası yaklaşımın kullanılması yabancı dil öğretiminde de farklı program ve sistemler altında yerini almaya başlamıştır.

Yöntem

Bu araştırmanın amacı daha önce yapılan bir tez çalışmasında yürütülen yarı deneysel bir araştırmanın ikinci aşamasında yer alan bir uygulama sonunda, çalışma hakkında fikir ve deneyim sahibi olan öğretmen ve öğrencilerin disiplinler arası öğretim uygulaması hakkında görüşlerinin derlenmesi ve sunulmasıdır. Çalışmada 9. sınıf İngilizce dersi için belirlenen bir ünite araştırmacı tarafından aynı ders planıyla iki farklı deney grubunda, iki farklı disiplinler arası tasarımla işlenmiştir.

Karma desene sahip yarı deneysel araştırmanın evreni Kocaeli İli İzmit İlçesi özel okullarda eğitim alan 9. sınıf öğrencileridir, örneklemi ise aynı evrenden uygun örnekleme yöntemiyle seçilen iki tane 9. sınıftır. Veri toplama aracı olarak ön test, son test,

Doğan (2009) tarafından geliştirilen motivasyon ölçeği, öğrenci ve öğretmen görüşlerini derleyen görüşmeler olmak üzere nitel ve nicel araçlar kullanılmıştır.

Yarı deneysel çalışmanın ikinci kısmında betimsel ve nitel bir araştırma yapılmıştır.

Öğretmen ve öğrenci görüşme formları hazırlanarak, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüş ve onayı alındıktan sonra formda yer alan sorular gerekli izinler alındıktan sonra deney grubu öğrencileri ve okuldaki öğretmenlerle araştırmacı tarafından görüşülerek doldurulmuştur.

Görüşmelere 16 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Bu katılımcıların %86'sını kadın öğretmenler %14'ünü ise erkek öğretmenler oluşturmuşlardır. Bu öğretmenlerin %22'si 1-5 yıl arası öğretmenlik kıdemine sahipken, %64'ü. 6-10 yıllık kıdem derecesinde ve %14'ü de daha yüksek mesleki kıdeme sahiptir. %57'si lisans düzeyinde Fen Edebiyat Fakültesi mezunu, %43'ü ise Eğitim Fakültesi mezunudur. Öğretmenlere deney sürecinde kullanılan bütüncül ve paralel disiplinler arası yaklaşım hakkında ayrıntılı bilgiler sunularak bu yaklaşımlardan hangisini daha uygun bulacağı sorulmuştur.

Görüşmeye katılan öğrenci sayısı 28'dir. Bunların %79'u 15, %21'i 14 yaşındadır. Öğrencilerin %64'ü kadın ve %34'ü erkek öğrencilerdir. Bu öğrencilerin %43'ü okulun IB programına kayıtlı %57'si Anadolu Lisesi programına kayıtlıdır.

Bulgular

Bütüncül disiplinler arası yaklaşımın kullanıldığı denel uygulamaya katılan deney grubu 1 öğrencileri ile paralel disiplinler arası yaklaşımın kullanıldığı denel uygulamaya katılan deney grubu 2 öğrencilerinin ön test motivasyon ölçeği istatistiklerinin hepsinde (motivasyon yoğunluğu, İngilizce öğrenme isteği, İngilizce öğrenmeye karşı tutum ve genel toplam), deney grubu 1 öğrencilerinin daha yüksek giriş motivasyonlarına sahip olmasına rağmen aralarındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. Tüm son test istatistikleri incelendiğinde ise deney grubu 2 öğrencilerinin tüm alt boyutlarda ve genel toplamda daha yüksek motivasyon değerlerine ulaştığı görülmektedir. Bu doğrultuda bütüncül disiplinler arası yaklaşımın öğrenci motivasyonlarında bir artışa sebep olduğu sonucuna varılmaktadır.

Deney grubu 1 öğrencileri ile deney grubu 2 öğrencileri ön test – son test motivasyon ölçeği eşleştirilmiş örnekler t-testi incelendiğinde, deney grubu 2 öğrencilerinin ön test – son test motivasyon boyutlarındaki ortalamaları arasındaki farklardan İngilizce öğrenmeye karşı tutum dışındakilerin hepsinin anlamlı olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan yola çıkarak, bütüncül disiplinler arası denel uygulamanın deney grubu 2 öğrencilerinde motivasyon artışına sebep olduğu söylenebilir.

Deney grubu 1 öğrencilerinin ön test – son test motivasyon ölçeği eşleştirilmiş örnekler t-testi sonuçlarına bakıldığında, deney grubu 1 öğrencilerinin motivasyon yoğunluğu ön test – son test ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir. Benzer bir şekilde, İngilizce öğrenme isteği ile İngilizce öğrenmeye karşı tutumda ön test – son test arasındaki farklar anlamlı değildir. Alt boyutlar dışında boyutlar toplamı genel motivasyon puanı için de anlamlı fark gözlemlenmemiştir. Tüm bu sonuçlar incelendiğinde, deney grubu 1 öğrencileri için, paralel disiplinler arası denel uygulamanın motivasyon düzeylerinde bir farka sebep olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Tüm analizler incelendiğinde ise, motivasyon alt boyutları ve toplam puanlarında hem ön test hem de son testte deney grubu 1 öğrencileriyle deney grubu 2 öğrencileri arasında anlamlı bir fark oluşmadığı görülmektedir.

Araştırmada yapılan deneysel uygulama ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşleri de alınmıştır. Yapılan bu görüşmelerde öğretmenlerin çoğunluğu bütüncül disiplinler arası yaklaşımı yabancı dil öğretiminde daha uygun bulduklarını dile getirmiş ve dersler arasında bağlantı sağlanması tercih sebebi olarak belirtilmiştir. Paralel disiplinler arası yaklaşımı tercih eden öğretmenlerin çoğunluğu ise dersler arasındaki bağlantıların artmasını gerekçe olarak göstermişlerdir. Bütüncül disiplinler arası yaklaşımın olası faydaları sorulduğunda en yüksek oranda verilen cevap yine dersler arasında bağlantılar sağlanması olmuş, paralel disiplinler arası yaklaşımın olası faydaları içinse bilginin kalıcı ve anlamlı olması, dersler arasında bağlantılar sağlaması, akademik bilgi dünyasına katkı gibi cevaplar verilmiştir.

Bütüncül disiplinler arası yaklaşımının yabancı dil öğretiminde tercih edilmesi sonucunda karşılaşılabilecek zorluklar sorulduğunda katılımcıların çoğunluğu öğrenci açısından farklı dersler arasında bağlantılar kurmada zorlanma, bir takım öğrenme, anlama ve konuyu takip etme zorluklarının oluşması gibi cevaplar vermiştir. Aynı yaklaşımın öğretmen açısından olası zorlukları sorulduğunda, diğer öğretmenlerle iş birliği yapma ve yeterli alan bilgisinin olmaması daha yüksek oranda verilen cevaplardır. Paralel disiplinler arası yaklaşım için olası zorluk ya da sınırlılıklara ise çok fazla cevap olmasa da uzun zaman alması, güncel ve genişletilebilir bilgi olmaması, dersler arasında bağlantılar sağlaması vb. verilen cevaplar arasındadır.

İngilizce dersinin hangi derslerle ilişkilendirilebileceği sorusuna en yüksek düzeyde verilen cevap "tüm derslerle" cevabıdır. Bunun dışında sırayla fen bilimleri, sanat, matematik, sosyal bilimler cevapları verilmiştir. Ayrıca hayat bilgisi, kodlama, satranç vb. dersler de verilen cevaplar içinde yer almaktadır. Disiplinler arası yaklaşımda diğer ders öğretmenleriyle ne tür bir iş birliği gerekeceği sorusuna verilen en temel cevap ise dersleri ortak planlama maddesi olmuştur. Yabancı dil öğretiminde disiplinler arası yaklaşım olursa hangi kademeden başlamalıdır sorusuna ise çoğunluk anasınıfı şeklinde cevap vermiştir. Bütüncül ve paralel disiplinler arası yaklaşımda ders saatlerinde bir değişiklik olacak mıdır sorusuna her iki yaklaşım için de en yüksek düzeyde verilen cevap hayır olmuştur.

Öğrencilerle de görüşmenin yapıldığı çalışmada öğrencilere sorulan ilk soru, disiplinler arası yaklaşımın faydalı olup olmadığıdır. Bu soruya öğrencilerin büyük çoğunluğu evet cevabını vermiştir. Ne tür faydalarının olduğuyla ilgili soruya verilen en yüksek düzeydeki cevap "yeni kelime öğrenme" cevabı olmuştur. Öğrencilere disiplinler arası yaklaşımın zorlukları sorulduğunda bu soruya büyük bir çoğunluk zaman zaman sıkıcı buldukları cevabını vermiştir. Öğrencilere disiplinler arası yaklaşımın diğer derslerdeki öğrenmelerine yardımcı olup olmadığı sorulduğunda ise büyük çoğunluk hayır cevabını vermiştir. İngilizce derslerinin hangi derslerle ilişkilendirilmesi gerektiğine verilen cevaplar ise sırayla sanat ve kültürel içerikli dersler, fizik ve matematik olmuştur. Günlük hayatla ilişkilendirebileceğimiz dersler, edebiyat, psikoloji, coğrafya, her ders ve uygulamalı dersler de verilen cevaplar arasındadır.

Özet

Geleneksel eğitim anlayışı, kavramları anlamayı kolaylaştırmak için konuları ayrı disiplin alanlarına ayırır ve öğrencilerden bu bağlantıları kendilerinin kurmalarını bekler. Buna karşılık, eleştirel ve yaratıcı düşünme odaklı eğitim sistemleri, sorgulama temelli yöntemlerle farklı disiplinleri entegre ederek çeşitli öğretim programları geliştirmiştir. İkinci dil eğitimi de bu gelişmelerden etkilenmiş ve özellikle İngilizce' nin ikinci dil olarak öğretiminde yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Araştırma, bütüncül ve paralel disiplinler arası yaklaşımların ikinci dil öğretimindeki etkilerini incelemiştir. Bütüncül yaklaşım, deney grubu 2'de öğrencilerin motivasyonunda anlamlı bir artış sağlarken, paralel yaklaşımın deney grubu 1'de motivasyon üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin çoğu, dersler arasında bağlantı kurmayı kolaylaştırdığı için bütüncül yaklaşımı tercih etmiş ve bu yaklaşımın dersler arasında bağlantılar sağlamasını, bilginin kalıcı ve anlamlı olmasını vurgulamıştır. Öğrenciler, disiplinler arası yaklaşımın faydalı olduğunu ve yeni kelime öğrenme, makale yazma gibi becerilerde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Ancak bazı öğrenciler bu yaklaşımı zaman zaman sıkıcı bulmuş ve diğer derslerdeki öğrenmelerine fazla katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir. Öğretmenler açısından, disiplinler arası iş birliği yapmanın ve yeterli alan bilgisine sahip olmanın zorlukları vurgulanmıştır.

Kaynakça

Al-Ababneh, H. A., & Alrhaimi, S. A. (2020). Modern approaches to education management to ensure the quality of educational services. *TEM Journal*, *9*(2), 770.

Celce-Murcia, M. (2001). Language teaching approaches: An overview. *Teaching English as a second or foreign language*, *2*(1), 3-10.

Çelik, H., & Şenel, T. (2022). Tarihî Süreçte Sosyal Bilgiler: Amerika Birleşik Devletleri Örneği. Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi, 7(Dr. Mahmut Kırkpınar'a Armağan), 1384-1414.

Horn, B., Stoller, F., & Robinson, M. S. (2008). Interdisciplinary Collaboration: Two Heads Are Better than One. In *English Teaching Forum* (Vol. 46, No. 2, pp. 2-13). US Department of State. Bureau of Educational and Cultural Affairs, Office of English Language Programs, SA-5, 2200 C Street NW 4th Floor, Washington, DC 20037.

Jacobs, H. H. (1989). *Interdisciplinary curriculum: Design and implementation*. Association for Supervision and Curriculum Development, 1250 N. Pitt Street, Alexandria, VA 22314.

Morgan, H. (2014). Maximizing student success with differentiated learning. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, *87*(1), 34-38.

Stakanova, E., & Tolstikhina, E. (2014). Different approaches to teaching English as a foreign language to young learners. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *146*, 456-460.

Rodríguez, G., Pérez, N., Núñez, G., Baños, J. E., & Carrió, M. (2019). Developing creative and research skills through an open and interprofessional inquiry-based learning course. BMC medical education, 19, 1-13.

Van den Besselaar, P., & Heimeriks, G. (2001, July). Disciplinary, multidisciplinary, interdisciplinary: Concepts and indicators. In *ISSI* (pp. 705-716).

Wicklein, R. C., & Schell, J. W. (1995). Case studies of multidisciplinary approaches to integrating mathematics, science, & technology education. *Volume 6 Issue 2 (spring 1995)*.